

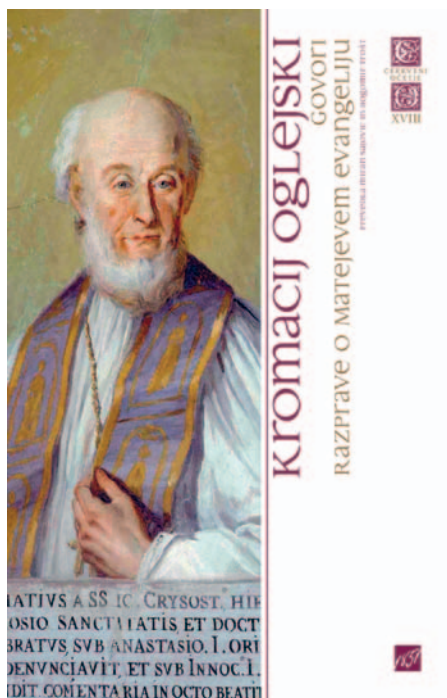
1857

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

KROMACIJ OGLEJSKI: GOVORI, RAZPRAVE O MATEJEVEM EVANGELIJU

Podatki o knjigi

- Naslov: Govori, Razprave o Matejevem evangeliju
- Avtor: Kromacij Oglejski
- Zbirka: Cerkvni očetje xviii
- Spremn beseda: dr. Miran Špelič OFM
- Prevajalec: dr. Miran Sajovic SDB, Bogomir Trošt
- Urednik zbirke: dr. Miran Špelič OFM
- Urednica: Cvetka Rezar
- Velikost: 130 mm x 210 mm
- Vezava: mehka z zaviji
- Število strani: 540
- ISBN: 978-961-278-419-5
- Cena: 35 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2018

Kontakt

Uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Navdihujoče spodbude za duhovno življenje

Besedila svetega Kromacija, najvidnejšega predstavnika oglejske Cerkve iz poznorimskega obdobja, ki jih lahko postavimo ob bok drugim latinskim razlagalcem Svetega pisma, so s to izdajo prvič celovito predstavljena v slovenskem prevodu. Obširnejši del predstavljajo Razprave o Matejevem evangeliju, preostali, skromnejši sklop pa Govori, ki obravnavajo razlago novozaveznih svtopisemskih besedil.

Razprave o Matejevem evangeliju (ohranjenih 62) je oglejski škof pripravljajl proti koncu svojega življenja, med letoma 400 in 407. Namenjene so bile ožjemu krogu poslušalstva, morda kakšnemu asketskemu krogu ali, kot bi danes rekli, biblični skupini, ki jih v tistih časih ni manjkalo po krščanskih skupnostih.

Govori (ohranjenih 42) obravnavajo razlago svtopisemskega besedila iz Nove zaveze, po alegoričnih razlagah pa je vključena tudi Stara zaveza, zlasti simbolična dejanja in podobe, ki napovedujejo Odršenika. Govore je Kromacij namenil vernikom, zbranim ob različnih bogoslužnih opravilih, zato vsebujejo preprosto latinščino, obogateno z raznolikimi prisposodobami iz vsakdanjega življenja. Poleg razlage svtopisemskega besedila v njih najdemo tudi svarila pred mlačnim ali površnim krščanskim življenjem.

Govorom in Razpravam o Matejevem evangeliju so skupne misli, ki govorijo o eshatologiji ali o tesni povezanosti med Staro in Novo zavezo in vsebujejo moralne napotke oziroma spodbude za duhovno življenje.

O avtorju

Kromacij Oglejski velja za najvidnejšega predstavnika oglejske Cerkve iz poznorimskega obdobja. Rojen naj bi bil med letoma 335 in 340. Najzanesljivejši letnici iz njegovega življenja sta leto 381, ko je dvakrat nastopil na pokrajinskem koncilu kot teološki izvedenec škofa Valerijana, in leto 388, ko je po rokah svetega Ambroža prejel škofovsko posvečenje in v Ogleju nasledil

svojega predhodnika Valerijana. Kot škof si je močno prizadeval, da bi krščansko skupnost oblikoval v pravi katoliški veri in skrbel za njeno duhovno rast. O tem nam priča njegova pisna zapuščina, ki se nam je ohranila bodisi v *Razpravah o Matejevem evangeliju* bodisi v *Govorih* in neizpodbitno dokazuje, da je bil Kromacij predvsem buden pastir in duhovni učitelj. Umrli naj bi med letoma 407 in 408 ali v Ogleju ali v bližnjem Gradežu.

Odlomki iz knjige

Kako velika pa je bila ljubezen in edinost vernikov v času apostolov, je slišala vaša ljubezen v današnjem berilu. In verujoči, pravi, so bili enega srca in ene duše. In nihče ni govoril, da je kaj njegovo, ampak jim je bilo vse skupno. To pomeni zares verovati v Boga, to pomeni zvesto živeti pred Gospodovim obličjem! Zakaj namreč naj bi imeli deljene zemeljske dobrine tisti, ki imajo nedeljene dobrine v nebesih? Zato, kadar bomo videli brate, da so v pomanjkanju, še zlasti kristjane, moramo rade volje dati skupaj dobrine, da bi bili v občestvu s svetniki in Božjimi izbranci, o katerih Sveto pismo to pričuje in trdi, da lahko imamo delež v nebeškem kraljestvu. (Str. 31)

Med drugim tudi sveti apostol Pavel s tem zgledom spodbuja žene, ko reče: Končno, žene naj bodo svete, naj se ne krasijo s kodrastimi lasmi ali z zlatom ali z biseri ali z dragoceno obleko, ampak naj ohranjajo čistost z dobrimi deli. Zato se zelo motijo nalepotičene ženske, ki menijo, da niso lepe drugače, kot da si proti apostolovim besedam nadenejo tovrstni nakit. Takšna njihova prevzetnost resnično povzroča Stvarnikovo ogorčenje. Čemu prekrivaš svoj obraz z belilom oziroma rdečilom, kot da bi na sebi popravljala upodobitev Boga, ki ti je naredil obraz, kakršnega je on hotel? Kar je namreč na tebi naravnega, je delo Boga Stvarnika, kar pa od svojega dodajaš, je hudičevo opravilo [argumentum], ki hoče na tebi popačiti Božje delo. Zakaj se želiš krasiti z zlatom ali dragocenimi oblekami ti, ki bi se morala okrasiti z vero in svetimi navadami? Če hočeš torej ugajati Bogu, sledi Suzaninemu zgledu! Bodi čista, bodi sramežljiva, bodi spodobna v navadah, bodi pravična v delih! Dovolj si lepa in dragocena ne samo za Boga, ampak tudi za ljudi! Če bo zvesti mož našel pri svoji ženi dragocena dejanja in lepoto duha, mu bo takšna lepota zelo ugajala ... (Str. 173–174)

Kaj pa koristi umivati roke in pri tem hoditi okrog z umazano vestjo? Ker so torej Gospodovi učenci raje imeli čisto srce ter očiščeno in neomadeževano vest, jim ni bilo prav veliko do tega, da bi si umivali roke, saj so bile te skupaj s celotnim telesom enkrat že umite pri krstu, kakor je tudi Gospod rekel Petru: Kdor se je enkrat umil, mu ni treba, da se spet umiva, ampak je ves čist, kakor ste tudi vi. To umivanje pa je bilo potrebno za judovsko ljudstvo, kar je Gospod že zdavnaj pokazal po preroku, ko pravi: Umijte se, očistite se, odstranite hudobije iz svojih src. S tem umivanjem je torej zapovedano, da bi se umivali, a ne toliko roke, ampak da bi odstranili hudobije iz svojih src. Če bi torej pismouki in farizeji hoteli razumeti in sprejeti to nebeško umivanje, ne bi nikoli spraševali glede neumitih rok. (Str. 471)